

“Öğrenciler arasında kültür aktarımı çok önemli”

Kültürel çeşitliliği ve nitelikli eğitimiyle dünyanın dört bir yanından öğrenci çeken İstanbul Arel Üniversitesi, uluslararası çapta adından söz ettiriyor. Bu başarının ardında ise Uluslararası Tanıtım ve Öğrenci Temini Müdürlüğü var. Arel’in uluslararası yolculuğunu ve hedeflerini, birim müdürü Öykü Bozanta’ya sorduk.

■ SudeNaz Büyükdöğan

ULUSLARARASI TANITIM ve Öğrenci Temini Müdürlüğü neler yapıyor? Birimin misyonu nedir?

Biz Uluslararası Tanıtım ve Öğrenci Temini Müdürlüğü olarak İstanbul Arel Üniversitesi’nin yurt dışına açılan kapısıyız. Şu an için yurt dışında 72 farklı ülkeden öğrenci alımı yapıyoruz. Bizim asıl amacımız üniversitemizin adını yurt dışında duyurmak. Bizim misyonumuz yurt dışında İstanbul Arel Üniversitesini duyurup Arel’in uluslararasılaşmış bir kampüs olmasını sağlamak. 2019 yılından beri aktif olarak uluslararası öğrenci alımı yapıyoruz. 2019 yılından beri birimimizin misyonu, üniversite strateji planındaki misyon ve vizyonla aynı çizgide ilerliyor. Biz uluslararasılaşmış bir üniversite olmak istiyoruz, yani uluslararası arenanın her alanında; hem Ortadoğu’da hem Orta Asya’da hem Afrika’da

Biz, uluslararası öğrencinin daha kendi ülkesindeyken kontak kurduğu birimiz. Öğrenci ben acaba hangi üniversiteye kaydolsam dediği zaman tek tuşla arayarak bize ulaşabiliyor. Uyum süreçlerinde ise öğrencilerle sürekli iletişim halinde kalıyoruz. Kendi içimizde bölge bölge ayrılıyoruz. Mesela İranlı öğrencilerimizle ilgilenen bir personelimiz var. Ben genelde Afrikalı öğrencilerle ilgileniyorum.

ve daha birçok kıtada... İstanbul Arel Üniversitesi dendiği zaman en azından o ülkelerdeki birçok öğrencinin, birçok öğrenci velisinin bizi bilmesini istiyoruz. Asıl amacımız yurt dışında üniversitemizi tanıtop eğitim almak isteyen öğrencilerimizi İstanbul Arel Üniversitesi’nde misafir etmek.

Okulumuzda kaç uluslararası öğrenci bulunuyor? Önümüzdeki senelerde bu sayıda artış hedefi var mı?

Şu an itibariyle 1.567 uluslararası öğrencimiz var. Bu sayıda her sene bir artış var ama bu hedef olarak değil. Aslında biz şöyle düşünüyoruz, bizim asıl odağımız öğrenci memnuniyeti. Yani bizim için bir öğrenci üç öğrenci demektir. Eğer ki biz o bir öğrenciyi memnun edersek üç öğrenci onunla zaten gelecektir. Tabii ki bir hedefimiz var. Bizim amacımız

en azından iki sene sonra içeride aktif 5000 uluslararası öğrenci bulundurmaktır. 5.000 uluslararası öğrencimiz olsun istiyoruz. Bu sayı zamanla daha çok artacaktır. Bunun dışında, öğrenci sayısında hedef belirlemek biraz eğitim sektörünün dışında gibi gözüküyor. O sebeple bizim asıl hedefimiz mezun öğrencinin çok olması. Çünkü ne kadar öğrenci mezun edebilirsek içerideki öğrenci o kadar çok artar.

Kaç farklı ülkeden öğrencimiz var? Okulumuzun hedeflediği ülkeler veya bölgeler var mı?

2022-2023 akademik yılının bitmesi ile 72 farklı ülkeden öğrencimiz oldu. Hedef ülkelerimiz, hedef bölgelerimiz var. İlk olarak hedef bölgemiz geçen sene için Endonezya’ydi. Mart ayında Endonezya’da bir fuara gittik ve şu an Endonezya’dan 6 tane öğrencimiz var. Hedef, ülke olarak değil de bölge olarak dü-

şünüyoruz. Normalde Ortadoğu'dan, Afrika'dan, Orta Asya'dan birçok öğrencimiz var. Artık biraz daha Balkanlar'dan öğrenci almak hedefindeyiz. Açıkçası bölge olarak da tabii gönül ister ki Avrupa'dan öğrencimiz olsun ama genel olarak Türkiye'deki üniversitelerin bölge hedefleri aslında üniversite özelinde olmuyor. Yani hali hazırda Türkiye'nin bir eğitim hedefi olması gerekiyor ki Türkiye'deki üniversitelere o bölgeden öğrenciler gelsin. Bu üniversitenin tek başına yapabileceği bir durum değil ama biz ilk etapta Endonezya'yı istemiştik, başarılı olduk. Şimdilik ikinci hedefimiz Balkanlar ve Çin.

Üniversitemizin yurtdışı tanıtım stratejileri nelerdir?

Yurt dışında İstanbul Arel Üniversitesi'nin birçok tanıtım stratejisi var. Bunun uluslararası tanıtım ofisi ayağı olarak fuarlara gidiyoruz ve dijital reklam yapıyoruz. Aynı zamanda öğrenci elçilerimiz var. Biz ilk 2019'da ciddi öğrenci alımı yapmaya başladık. Bu sene yeni öğrenci mezun ettik diyebilirim. Bizim asıl hedefimiz mezun öğrencilerimizi Arel'in birer elçisi gibi kullanmak. Mesela İran'da bir ofis açarsak İran'da bizim okulumuzda okumuş, okulumuzdan mezun olmuş bir İranlı öğrenci olsun istiyoruz. Yani ne kadar çok mezun verirseniz o kadar çok tanınırsınız. İkincisi de yurt dışı fuarlarına gidiyoruz. Sanıyorum ki senede 14-15 fuara gidiyoruz ve bunu bölgelere ayırıyoruz. İlk etapta iki seçenek var. İlk seçenek olarak hiç gelmeye gitmek; ikinci seçenek olarak da en çok gelene girmek. En çok gelene gidilir ki bizi unutmayın diye, hiç öğrenci göndermeyen ülkeye gideriz ki yavaş yavaş orada da sesimiz duyulur diye. Bir de tabii artık her şey dijital oldu. Dijital reklam bütçesi var, onları kullanıyoruz. Genelde Facebook, Instagram üzerinden reklamlar veriyoruz. Geçen sene 17 farklı ülkede dijital reklam verdik. Bu sene de sanıyorum 22-23 ülkeyi bulacak.

Uluslararası öğrencileri okulumuza çekmek için ne gibi fırsatlar sunuluyor?

Aslında Arel Üniversitesi'nin en büyük avantajı bir kampüs üniversitesi olması. İstanbul'da çok fazla üniversite var ve eğitim-öğretim ücretlerinin farklılık gösterdiği üniversiteler bunlar. Şimdi ilk zamanlarda uluslararası öğrenciler merkezde bir yer olsun ister diye düşünüyorduk. Merkezde bir yer olması belki önemli ama aslında öğrenciler üniversitede kampüs ihtiyacı duyuyorlar ve şu an için İstanbul'da bu kadar büyük kampüsü olan 4-5 tane üniversite var. O üniversitelerin bir tanesi bizi, diğerleri zaten çok eski ve gerçekten kökleşmiş üniversiteler. Uluslararası öğrenci bunun yanı sıra yabancı uyruklu hocadan ders almak istiyor. Mesela bizim Afrikalı öğrencilerimizin çoğu çok iyi İngilizce konuşuyor. Afrikalılar ama hep İngilizce konuşmuşlar. İngilizce eğitim veren programlarımızda çok iyi İngilizce konuşan, yabancı uyruklu olan hocalarımız var. Bunlar çok ilgisini çekiyor öğrencilerin. Dediğim gibi kampüs çok ilgisini çekiyor. Bir de Erasmus fırsatları var. Tabii ki bu aslında her üniversitede var ama İstanbul Arel Üniversitesi'nin Erasmus hibe miktarı çok yüksek, o yüzden başvuran her öğrenci Erasmus'a gidebiliyor. Uluslararası

Uluslararası öğrencilerimizin en temel sorunu dil. Üniversitemizde, ofisimizde 9 farklı dil konuşuluyor. 9 farklı dilde konuşan uluslararası öğrenciyle iletişim kurabiliyoruz. Genel olarak İstanbul'da tabii ki şöyle bir problemimiz oluyor, öğrenci havalimanına indikten sonra zaten her zaman için tedirgin oluyor. Biz, eğer ki öğrenciler kalabalık bir şekilde geleceklerse muhakkak öğrencileri karşılamaya gideriz.

öğrencilerimizi de Erasmus'a özendiriyoruz. Son 2 seneden beri gerçekten özendiler ve sınava giren toplam öğrencinin neredeyse yarısı Erasmus sürecine girdi.

Uluslararası öğrencilerin okulumuzu tercih etmesindeki büyük etkenlerden biri İstanbul... İstanbul, tarihi yapısı ve çeşitliliğiyle çekici bir unsur. Peki, okulumuzun tercih edilmesindeki diğer etkenler nelerdir?

İstanbul çok tercih ediliyordu ama artık çok da tercih edilmeyecek bir şehir olmaya başladı çünkü çok kalabalık. Okulumuzun tercih edilmesinin nedenlerinden biri 3 kampüsümüzün olması. Kampüsümüzün bir tanesi merkezde, Cevizlibağ'da. Cevizlibağ'ın Sağlık Kampüsü olması çok büyük avantaj bizim için. Çünkü öğrencilerin staj yapacakları hastanelere yakın. Sefaköy yine konum olarak öğrencilere çok yakın. Tepekent'in uzak olması her seferinde hep dezavantaj gibi söyleniyor. Kendi aramızda da bazen öyle konuşuyoruz ama aslında uzak değil. Yani dediğim gibi bu kadar büyük bir kampüsü zaten İstanbul'un göbeğine yapamazsınız, mümkün değil. Eğer ki bir kampüsünüz olsun istiyorsanız, spor salonu istiyorsanız, havuz istiyorsanız büyük bir kampüsünüzün olması gerekiyor. Bunun için de şehirden uzakta olmanız gerekiyor. Üniversitenin tercih edilmesindeki ikinci en büyük sebep de üniversitenin çok eski bir eğitim geçmişi var. Nereden baksanız 30 senelik bir geçmişimiz var. Üniversite olarak daha sonradan kurulduk. Hem kurucularımız hem de kurucu rektörümüz veya şu anki rektörümüz hepsi eğitimci olduğu için biz buradaki öğrencilerin her problemini elimizden geldiğince çözmeye çalışıyoruz. Yani şöyle söyleyeyim, herhangi bir problemi olan bir uluslararası öğrenci nasıl benimle bu kadar rahat görüşebiliyorsa rektörümüzle de bu kadar rahat görüşebiliyor. Aslında öğren-

cilerin birbirine bunu anlatması çok büyük avantaj. Örnek veriyorum, bir öğrenci eğer ki bir problemini benimle veya rektörümüzle hemen çözebiliyorsa bu öğrencinin en azından diğer arkadaşlara bunu anlatması okula yeni öğrencileri çekiyor. Yani en ufak bir probleminizde birim çalışanlarından tutun da Mütevelli Başkanımıza kadar herkesle görüşebiliyorsunuz. Uluslararası öğrencilerin zaten asıl istediği şey öğrenciye temas etmek. Çünkü buraya geldikleri zaman çoğunlukla tek başına geliyor ve tek başına yurttan kalıyorlar veya ev tutuyorlar, zor süreçlerden geçiyorlar. İkamet süreçleri gibi karmaşık durumlarda uluslararası öğrenci sadece kendisine temas edilmesini istiyor. O yüzden hali hazırda üniversitemizde hem ekibim adına hem de diğer birimler adına öğrenciye temas edebildiğimizi düşünüyorum. Bu sayede her sene ciddi oranda artışla uluslararası öğrenci sayımızı arttırıyoruz.

Uluslararası öğrencilerimize ilk temas eden birim olarak öğrencilerimizin okulda veya şehirde karşılaştığı sorunlar oluyor mu ve oluyorsa bu sorunlara nasıl çözümler getiriyorsunuz?

Uluslararası öğrencilerimizin en temel sorunu dil. Üniversitemizde, ofisimizde dokuz farklı dil konuşuluyor. Dokuz farklı dilde konuşan uluslararası öğrenciyle iletişim kurabiliyoruz. Genel olarak İstanbul'da tabii ki şöyle bir problemimiz oluyor, öğrenci havalimanına indikten sonra zaten her zaman için tedirgin oluyor. Biz, eğer ki öğrenciler kalabalık bir şekilde geleceklerse muhakkak öğrencileri karşılamaya gideriz. Havalimanından alıp buradaki yurtlara getiririz. Özellikle konaklama problemleri oluyor. Buna da çözüm olarak yurtlarımız var. Öğrenciler gönül rahatlığıyla bizim yurtlarımızda kalabiliyorlar. Üniversitemizin yurdu hem çok güvenli hem üniver-

siteye yakın hem de isterlerse şehir merkezine servis kullanarak gidebiliyorlar. Şehirdeki sorunları genellikle kiralık ev bulmaya çalışırken oluyor. Öyle durumlarda öğrenciye destek sağlıyoruz. Onun haricinde ikamet başvurusu veya nüfus müdürlüğüne başvuruda sorunlar çıkıyor. Türkiye'de bürokrasi biraz yavaş işliyor. Uluslararası öğrenci başvurduktan sonra ikamet kartını alması 2.5 ayı bulabiliyor. Bu da 2-2,5 ay arasında öğrencinin ikamet kartsız gezmesi ve olası bir durumda tedirgin olmasına neden oluyor. Bir polis çevirmesi olduğunda öğrenci tedirgin oluyor ister istemez. Öyle bir durumda direkt olarak bizi arıyor, biz iletişime geçiyoruz.

İstanbul gibi okulumuz da çok kültürlü bir yapıya sahip. Bu çeşitliliğin üniversitemize ve eğitim sürecine katkısı nedir?

En büyük katkısı dil. Türkiye'de İngilizce eğitim veriliyor ama pek etkili olmuyor. Biz hep İngilizce konuşmaya utandık. Yani sınıfta yanlış bir kelime söylediğin zaman gülünürdü. Aslında gülünecek bir şey yok. İngilizce'nin gelişmemesinin temel nedeni konuşma pratiği yapmamak. Üniversite çağına gelmiş öğrencilerin, uluslararası öğrenciyle aynı sınıfta olması o kadar kıymetli bir şey ki. Çünkü hem o dil sorununu aşıyorlar. Hem konuşabildiklerinin farkına varıyorlar hem özgüven sağlıyor hem de konuşmasalar bile bir sorun olmadığını görüyorlar. Çünkü dil, eğer ki o dile maruz kalırsanız öğrenilir. O yüzden buradaki Türk öğrencilerimizin uluslararası öğrenci sayımız arttıktan sonra İngilizce konuşma oranları yükseldi. Bunu birkaç türlü yapıyoruz. Birincisi gençlik ofisimiz var. Gençlik merkezimizde hem yabancı hem Türk öğrencilerinin kaynaşması için etkinlikler yapıyoruz. Bu genellikle dil etkinliği oluyor. Erasmus'tan gelen öğrenci İspanyolca öğretiyor, diğer bir Pakistanlı öğrenci de Urduca öğretiyor. İlk etapta Türk ve yabancı öğrenciler çok iletişim kuramıyorlardı. Çünkü uluslararası öğrenci sayımız azdı ve buradaki öğrenciler etraflarında İngilizce konuşan ya

İstanbul çok tercih ediliyordu ama artık çok da tercih edilmeyecek bir şehir olmaya başladı çünkü çok kalabalık. Okulumuzun tercih edilmesinin nedenlerinden biri 3 kampüsümüzün olması. Kampüsümüzün bir tanesi merkezde, Cevizlibağ'da. Cevizlibağ'ın Sağlık Kampüsü olması çok büyük avantaj bizim için. Çünkü öğrencilerin staj yapacakları hastanelere yakın. Sefaköy yine konum olarak öğrencilere çok yakın.

da farklı bir dil konuşan birilerine alışık değildim. İlk başlarda görüyordum, bahçede ayrı ayrı oturuyorlardı. Bir masada yabancı öğrenciler bir masada Türk öğrenciler vardı. Onlar yavaş yavaş aynı masada oturmaya başladılar. Başka bir kültürü öğrenmek çok önemli. Biz ofis olarak hep yurt dışına çıkıyoruz. Çok fazla ülke gezdik. Özellikle Ortadoğu, Afrika, Orta Asya kültürleri gerçekten Avrupa kültüründen çok farklı. Yani istediğiniz kadar Avrupa'ya gidin. Eğer ki Afrika'ya veya Ortadoğu'ya dokunmuyorsanız, oranın kültürünü bilmiyorsanız çok fazla ülke gezmiş olursunuz. Kültürü bilmek çok önemli. Çünkü insan başka bir ülkenin kültürünü öğrendiğinde aynı zamanda orada yaşayan kişiyi de anlayabilir. Bir kişiyi anlamak için onun büyüdüğü ortamı görmemiz lazım. Onun büyüdüğü kültürel yapı hakkında bilgi sahibi olmanız lazım. Mesela İranlı bir öğrencinin İran'da nasıl yaşadığını bilmeden İran hakkında bir fikir sahibi olamazsınız. İranlı bir öğrenci de Türkiye'yi bilmeden Türklerin nasıl yaşadığı hakkında bir fikir sahibi olamaz. Tabii ki burası eğitim-öğretim yeri. Birçok şey öğreniliyor ama ben her zaman için insana temas etmenin çok kıymetli olduğunu düşünürüm. Uluslararası öğrenci ve Türk öğrencisi arasında farklı kültür aktarımları bu nedenle çok önemli.

Son olarak birimizin gelecek hedefleri neler?

Birim olarak istediğimiz en temel şey gerçekten dünyanın her ülkesinde en az bir tane öğrenci mezun etmek. Yani bir tane mezun öğrenci olsun her yerde olsun. Tabii bazı ülkelerde birçok mezunumuz olur ama hiçbir ülkeye boş kalmaması istiyoruz. Her ülkeden bir tane mezunumuz olsun istiyoruz. Bu çok önemli. Uluslararası öğrenci sayısının artmasını istiyoruz. Uluslararası öğrenci sayısı ne kadar artarsa aslında üniversite o kadar kültürlü ve o kadar çeşitli bir üniversite oluyor. Bizim halihazırdaki temel amacımız aslında içeride olan kadar öğrenci mezun etmek. Yani öğrenciyi mezun olana kadar üniversitede tutabilmek. Öğrenci 4 sene boyunca bizimle olsun istiyoruz. İkinci bir hedefimiz de şu an için planlanan 5 farklı ülkede ofis açmak. Bu 5 farklı ülkede açacağımız ofislerde üniversitemizde okumuş ve mezun olmuş öğrenciler çalışsın istiyoruz. Çünkü sizi en iyi onlar anlatır. Ben 2009'da İstanbul Arel Üniversitesi'ne öğrenci olarak girdim. Şu an doktoramı bitirmek üzereyim ve fuarlarda diğer üniversitelere baktığımda ben daha bir şevkle anlatıyorum. O yüzden biz, öğrencilerimiz mezun olsun ve yurt dışında bizi tanıtsın istiyoruz.

AREL REPOST

YIL: 6 / 2023

Sonbahar özel sayısı

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
Özgür GÖZÜKARA

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Öğr. Gör. Aykut AYKANAT

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Arş. Gör. Gürkan ŞEN

HABER MÜDÜRÜ
Özkan EMRE

DANIŞMANLAR

Doç. Dr. Kenan DUMAN

Arş. Gör. Dr. Enes DÖNMEZ

Arş. Gör. Ömer Batuhan AKGÜNER

Arş. Gör. Dr. Musa ÇELİK

Kemal Gözükara Yerleşkesi

Türkoba Mahallesi, Erguvan Sok. No:26/K34537 Tepekent - Büyükçekmece/İst

Sefaköy Yerleşkesi

Kemalpaşa Mahallesi, Halkalı Caddesi No:101 34295 Sefaköy-Küçükçekmece/İst

Cevizlibağ Yerleşkesi

Merkez Efendi Mah, Eski Londra Asfaltı Cd. No 1/3, 34010 Cevizlibağ-Zeytinburnu/İst.

Türkiye, basın ilkelerine uymaya söz vermiştir.
Haber, fotoğraf kaynak gösterilerek kullanılabilir.
areledu | (0850) 850 2735 | AREL MEDYA

BASKI-CİLT

İhlas Gazetecilik A.Ş.

İhlas Medya Plaza, 29 Ekim Caddesi, No: 23,
34197, Yenibosna / İstanbul 0212 454 35 10

“Sinema en büyük desteği festivaller yardımıyla görecektir”

Bu yıl 30’uncusu düzenlenen Uluslararası Adana Altın Koza Film Festivali 24 Eylül itibarıyla sona erdi. Festivalin koordinatörlerinden biri olan İstanbul Arel Üniversitesi Öğretim Görevlisi Akın Kılıç, beyaz perdenin her geçen gün kan kaybettiği bu dönemde, sinemanın en büyük desteği, festivaller yardımıyla göreceğini vurguladı.

30. ULUSLARARASI Adana Altın Koza Film Festivali’nde Ulusal Uzun Metraj Film Yarışması’nda “En İyi Film”, “En İyi Yönetmen” ve “En İyi Senaryo” ödüllerine “Sanki Her Şey Biraz Felaket” filmiyle Umut Subaşı ulaştı. Festivalin koordinatörlerinden olan İstanbul Arel Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu Görsel-İşitsel Teknikler ve Medya Yapımcılığı Bölüm Başkanı Öğretim Görevlisi Akın Kılıç, 30. Uluslararası Adana Altın Koza Film Festivali’ndeki deneyimlerini ve festivale dair izlenimlerini ArelRepost’a anlattı.

Altın Koza Film Festivali’nde görevinizden ve festivale katkılarınızdan bahsedermisiniz?

Altın Koza Film Festivali içerisinde geçmiş yıllardan beri izleyici olarak yer alırım. İlk kez profesyonel anlamda 2018 yılında gerçekleşen 25. Uluslararası Altın Koza Film Festivali’nde koordinatör olarak yer aldım. Geçtiğimiz yıl koordinatörlüğümde başlattığımız Çukurova Altın Koza Film Akademisi’nin bu sene de koordinatörü olarak festivalde yer aldım. Ayrıca bu yıl festivalin danışmanlığını da üstlendim.

Bu yıl 30’uncusu düzenlenen Altın Koza Film Festivali’nin Türk Sinemasındaki yeri nedir?

Birinci Altın Koza Film Şenliği, 15-22 Mayıs 1969 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. 54 yıllık bu festival, 2023 yılında 30’uncusunu gerçekleştirdi. Sinemamız içinde yer alan sayısız isim bu festivalde ya jüri üyesi olarak ya ödül alarak ya da ödül taktim ederek yer bulmuştur. Tüm bunların yanı sıra birçok filmin gösterimi için bir alan sağlamış, verdiği ödüller ve desteklerle birçok filmin sinemamızda yer bulmasına vesile olmuştur. Sadece Uluslararası Adana Altın Koza Film Festivali değil, ülkemizde yer alan küçük büyük tüm festivaller bu anlamda oldukça önemli roller üstlenmektedir. 54 yıllık bir tarihe sahip olan Altın Koza Film Festivali, ekonomik ve siyasi sebeplerle yaşadığı 24 yıllık kaybını her festival döneminde hissetmiştir. Bu sebeple Antalya Altın Portakal Film Festivali gibi köklü bir festivalin 60. yılında iptal edil-

Altın Koza’da geleneksel olarak tüm gösterimler ve etkinlikler ücretsiz gerçekleştirilmektedir.

Maalesef pandemi sonrası sinema salonlarında izleyici sayısı her geçen gün biraz daha azalıyor. Festival öncesindeki üç günlük süreçte günlük ortalama 200 izleyici ağırlayan CinemaPink festival boyunca 7 günlük süreçte 30.000 izleyici ile buluştu. Bu da günlük ortalama 4.285 izleyiciye denk geliyor.

mesinin sinemamıza ve bu geleneğe vereceği zararın düşünülmenin ötesinde olduğunu söylemek zorundayız. Festivaller özellikle azınlığın, farklılıkların ve her alandan temsilin yer bulması için değerli ve alternatif olmayan alanlardır. Altın Koza da 54 yıldır Türkiye’nin en büyük ve prestijli festivallerinden biri olarak devam etmektedir. Beyaz perdenin her geçen gün kan kaybettiği bu dönemde sinema, en büyük desteği festivaler yardımıyla görecektir.

Altın Koza’nın kapalı sinema salonlarında ve açık alanlarda film gösterimleri oldu. İzleyiciler bu gösterimlere oldukça yoğun bir ilgi gösterdi. Altın Koza bu etkiyi nasıl sağladı?

Altın Koza’nın bu etkiyi yaratmasındaki temel sürecin aslında yıllar içinde bir gelenek haline getirilen “Halkın Festivali” vurgusu olduğunu söylemek mümkün. Adana’nın festivaller ve karnavallar kenti olmasının da katkısı elbette çok büyük. CinemaPink içerisinde 6 salonda 7 gün boyunca gerçekleş-

tirilen gösterimler dışında, 14 ilçenin tamamında iki gezici sinema ile ilçe merkezleri ve köylerinde kurulan 5 yazlık sinemayla 30 mahallede 30 film gösterimi gerçekleştirildi. Böylece festival kapsamında 150 film, yaklaşık 250 gösterimle sinemaseverlerle buluştu. Açık hava yazlık sinema gösterimlerinde 100 binin üzerinde izleyiciye ulaşıldı. Böylelikle dezavantajlı bölgelerde eğitim gören 2.978 ilkokul ve ortaokul öğrencisi sinemayla tanıştı. Elbette akademinin ve sektörün önde gelen isimlerinin de katılması, birçok filmin prömiyerinin gerçekleştirilmesinin de bunda etkisinin büyük olduğunu söylemek gerekir.

Altın Koza'da öğrenciler de yarıştı. Öğrenci için kendi filmini Altın Koza film festivalinde gösterime sunmanın önemi ve faydası nelerdir?

1992'de 'Altın Koza Kültür ve Sanat Festivali' adı altında düzenlenen festival, Türk Sineması'nın geleceğine de sahip çıkıyor. Festival, "Öğrenci Filmleri Yarışması"na da programına ekleyerek Türkiye'de ilk kez bu alanda yarışma düzenleyen festival oldu. Burada elbette filmin ödül alması, filmin ve yaratıcı ekibin sektör içerisinde konumlanması açısından oldukça önemli bir motivasyon. Fakat daha da önemli olan, filmin bu denli büyük ve tüm sektörün bir arada olduğu bir festivalde gösterilmesi ve bu gösterimle birlikte filmin yaratıcı ekibinin festival süresince sektörün önemli isimleri ile bir araya gelerek yeni iletişim ağları oluşturması olacaktır. Bu sebeple tüm öğrencilerimiz filmine güvenmeli ve başvuru şartları uygun olan tüm festivallere başvurularını gerçekleştirmeliler. Filmin, ödül kazanamayacağı ön yargısıyla kesinlikle yola çıkmamalarını tavsiye ederim.

Sinema salonlarındaki gösterim maliyetinin artmasıyla birlikte bilet fiyatları da yükseldi. Altın Koza Film Festivali kapsamında bir hafta boyunca gösterimler düzenlendi. Bu durumun sinema salonlarına yansması nasıl oldu?

Altın Koza'da geleneksel olarak tüm gösterimler ve etkinlikler ücretsiz gerçekleştirilmektedir. Maalesef pandemi sonrası sinema salonlarında izleyici sayısı her geçen gün biraz daha azalıyor. Festival öncesindeki üç günlük süreçte günlük ortalama 200 izleyici ağırlayan CinemaPink festival boyunca 7 günlük süreçte 30.000 izleyici ile buluştu. Bu da günlük ortalama 4.285 izleyiciye denk geliyor. Toplamda 6 salonda 7 gün boyunca günde ortalama 20 film gösterimi gerçekleştirildi. Bu noktada elimizdeki verilerden yola çıkarak her geçen gün izleyicisi azalan sinema salonlarını, yani beyaz perdeyi kurtaracak önemli potansiyellerden birinin festivaller olduğunu söylemek hiç de yanlış olmayacaktır.

Festival boyunca Çukurova Akademi sektöründen katılımcıları izleyiciyle buluşturdu. Bize bu süreçten bahsedebilir misiniz?

Çukurova Altın Koza Film Akademisi'nin bu yıl ikincisini gerçekleştirdik. Geçen yıl festival bünyesinde başlattığımız Akademi, eğitimin ve üretimin bir noktada buluşmasını he-

Uluslararası Adana Altın Koza Film Festivali için en büyük hedef 24 yıllık kaybın bir kez daha yaşanmamasını sağlamak ve her geçen gün katılımcı sayısı artan bu festivali daha da etkin ve prestijli bir hale getirmek olmalıdır. Toplamda 5 farklı kategoride yarışmalara devam eden festival, tüm bu alanlarda katkı sağlamaya devam ederek festival içerisinde gerçekleştirilen söyleşi, panel ve sergilerin daha etkin ve daha kapsayıcı bir hal alması ve halkın ilgisinin her geçen yıl biraz daha arttırılması hedeflenmelidir.

defleyerek hayata geçirildi. Temelde sektör ve akademinin birbirinden bağımsız bir şekilde hareket ediyor oluşu benim rahatız olduğum bir durumdu. Özellikle bizlerin de içinde yer aldığı sinema, televizyon, radyo gibi yani temelde görsel ve işitsel iletişimin çatısı altında yer alan sanat ve teknik temelli bu alanların sektörden, sektör profesyonellerinden bağımsız bir eğitim planlaması içinde olması yararlı ve akılcı gelmiyor. Tam da bu sebeple 2022 yılında 29. Uluslararası Altın Koza Film Festivali kapsamında Prof. Dr. Lale Kabadaş'ın 'Film Eleştirisi: Nereden Başlamalı?' etkinliği ile açılış yapan "1. Çukurova Altın Koza Film Akademisi", Türkiye'nin 2022 yılı Oscar adayı olan "Kerr" filmi gösterimi sonrasında yönetmen Tayfun Pirseliimoğlu ve film ekibinin söyleşisi ile devam etti. Cumhuriyetin 100'üncü, Altın Koza'nın 30'uncu yaşında gerçekleştirilen 2. Çukurova Altın Koza Film Akademisi, bu yıl 19 üniversiteden seçilen 100 öğrencinin katılımıyla tamamlandı. Öğrencilerimizin çoğunun ulaşım, konaklama ve beslenme giderleri festival tarafından karşılandı. Festivalin medya sponsorlarından olan MUBI'nin, akademi öğrencilerimize hediye ettiği 2 aylık ücretsiz MUBI üyeliği akademisyenlere katılan öğrencilerimize iletildi. Birçok etkinliğin yanı sıra Tayfun Pirseliimoğlu, Nurcan Eren, Menderes Samancılar, Rıza Kıracı, Zeynep Ünal, ben ve tüm sevenlerinin katılımıyla gerçekleşen bu özel anma etkinliği sonrasında akademi sona erdi.

Birçok yapımcı, oyuncu ve sinema emekçilerinin sinemaseverlerle buluştuğu 30. Altın Koza Film Festivali'nde bu yıl Nuri Bilge Ceylan'ın "Kuru Otlar Üstüne" filminin prömiyeri yapıldı. Bu süreç nasıldı?

Altın Palmiye ödüllü yönetmen Nuri Bilge Ceylan'ın 76. Cannes Film Festivali'nde Merve Dizdar'a "En İyi Kadın Oyuncu" ödülü kazandıran filmi "Kuru Otlar Üstüne"nin Türkiye Prömiyeri, film ekibinin katılımıyla gerçekleşti. Film, 6 salonda, aynı anda binlerce sinemaseverle buluştu.

Festival kapsamındaki tek ücretli gösterim

olan "Kuru Otlar Üstüne"nin Türkiye Prömiyerinin gelirleri, ülkemizi derinden sarsan deprem felaketinden etkilenen Hatay'da yer alan konteyner kent alanlarında kalıcı mekanlar kurulması ve burada çocuklarımıza, gençlerimize yönelik çeşitli eğitim ve etkinlikler gerçekleştirilmesi için İhtiyaç Haritası'na aktarıldı. Festivale olan ilginin özellikle "Kuru Otlar Üstüne" prömiyerinin biletlerinin satışa açılmasından çok kısa bir süre sonra tükenmesi ile zirve yaptığını söylemek mümkün.

Altın Koza'nın bundan sonraki hedefleri nelerdir?

Uluslararası Adana Altın Koza Film Festivali için en büyük hedef 24 yıllık kaybın bir kez daha yaşanmamasını sağlamak ve her geçen gün katılımcı sayısı artan bu festivali daha da etkin ve prestijli bir hale getirmek olmalıdır. Çukurova Altın Koza Film Akademisi'nin sadece festival döneminde değil yıl içerisinde de etkinliklerine tüm Türkiye'de devam etmesi en büyük hedefimiz. Bu konuda gerçekleştirilen görüşmeler ve çalışmalar sonrasında yakın bir dönemde sene içinde de etkinliklerle akademinin, üniversiteler ve sektör içerisinde yer almasını hedefliyoruz.

Sonbaharın Rotası

Sonbahar ayları hep bir hüznle tanımlanır. Edip Cansever, “belki de bir hüznün özgül ağırlığı” diyerek anlatıyor sonbaharı. Fakat sonbahar her zaman hüznü değil, bazen de huzuru hissettiriyor. Bu huzuru deneyimlemek içinse iyi bir rota belirlemek şart.

Sonbaharda hüznün özgül ağırlığının yerini sakinliğin dayanılmaz hafifliğine bıraktığı rotalar, sadece doğanın değişimini gözlemlemek için değil, sakin bir ortamda tatil yapmak isteyenler için de birebir.

Sahillerde hâlâ toplanmayı bekleyen şezlonglar ve şemsiyeler... Rüzgâr çoktan kendini hissettirmeye başlamış. Ve denizin üzerinde balıkçılardan başka kimse yok... Bu aylarda yapacağınız sonbahar gezilerinde en çok karşılaşacağınız manzaralar... Eğer otomobilenizle yol alıyorsanız, toprağın kışa girmeden önce son bir nefesle yeşerttiği kısa otlarda otlayan binlerce keçi ve koyun sürüsü... Tabii sarıdan kıza uzanan ağaçlar ve yeri kaplayan kurumuş yapraklar.

FİLM SETİ GİBİ

Türkiye’de sonbaharı yaşayabileceğiniz birçok rota var. Biz tercihimizi Güney Marmara’dan yana yapıyoruz. Ayvalık’tan başlayan gezimiz Cunda, Kaz Dağları, Adatepe, Babakale ve Gökçeada’yı kapsıyor. İyi hazırlanırsanız 3 günde bu rotayı tamamlamanız mümkün. İlk durağımız Ayvalık. Sanki burada yaz hiç yaşanmamış. Etrafta buranın yaz aylarından kalma popüler bir tatil yöresi olduğunu anlatan bir emare yok. Sarımsaklı Plajı’na kadar bu durum devam ediyor. Ayvalık merkezden Sarımsaklı Plajı’na giden yolu bilirsiniz. Sonbaharda o kısacık yol insanda düşeymiş hissi yaratacak kadar etkileyici. Denizin üzerindeki renkli balıkçı tekneleri sinematografik bir görüntü sunuyor. Ve Sarımsaklı Plajı... Şezlongların bir kısmı toplanmış, bir kısmı hâlâ yazdan kalma konumlarında... Ayvalık’tan Cunda’ya geçiyoruz...

Cunda bildiğiniz Cunda işte. Yaz aylarına göre daha sakin olduğundan adayı keşfetmek istiyoruz. Çünkü adanın farklı yönlerine sapıp oradan karşıya bakmak ya da adayı

Gökçeada, Rumlar ve daha sonra adaya gelen Türkiye’nin farklı bölgelerinden insanlarla çok renkli bir popülasyona sahip. Mimari açıdan en dikkat çeken yerler Rum köyleri. Arnavut kaldırımlı sokaklar, taş evler, kiliseler, çamaşırhaneler ve kahvelerle çevrili meydanlar mimari dokuyu oluşturuyor.

izlemek farklı, keyifli bir duygu yaratıyor. İlk gecemizi Cunda’da noktalarıp sabah keyifli bir kahvaltı yaparak yola çıkıyoruz yeniden. Kaz Dağları’nın heybeti ve sonbahardaki dinginliği bizi kendine çekmiyor değil. Yeni küçük rotalar belirliyoruz. Bunlardan biri Şahin Tepesi diğeri Adatepe Köyü. Gerçekten de Zeus’tan Sarıkız’a, efsanelerle anılan Kaz Dağları doğasıyla size başka bir hikâye anlatıyor. Binlerce yıl geçse de bu hikâye efsununu hiç kaybetmiyor. Onlarca çeşit ağaçlarla kaplı ormanında gökyüzünü görememek dahi üzüyor insanı. Burada bastığınız her yerde doğa, ‘ben varım’ diyor.

Kaz Dağları’nda yürüyüş yapmak için çok iyi parkurlar var. Trekking rotalarının bir kısmı kanyonlarda, bir kısmı da dağın yamaçlarında. Bu kanyonlardan en çok tercih edilen ise Şahin Deresi Kanyonu. Fakat bu kanyon diğerlerine göre zorlu etaplara sahip. Şahin Deresi’nden sonra Adatepe Köyü’ne gidiyoruz. Adatepe Köyü taş evleriyle, kahvesiyle, hemen yanı başındaki Zeus Sunağı’yla ilgi gören

bir yer. Babakale’ye geçmeden Tahtakuşlar Köyü ve Adatepe Zeytinyağı Fabrika Müzesi de ziyaret ediliyor. Zeytinyağı Müzesi, yüzlerce yıl önce zeytinyağının nasıl işlendiğini anlatan etkileyici bir müze. İkinci günün akşamına doğru Babakale’ye doğru yola çıkıyoruz. Akşama doğru Babakale’ye varıyoruz. Asya kıtasının en batı ucu olmasıyla ünlü olan Babakale, Osmanlı’dan kalma şirin bir balıkçı köyü. Ama gerçekten bir balıkçı köyü. Sahildeki balıkçı teknelerinin

üzerinden martılar eksik olmuyor. Bulunduğu konum itibarıyla Babakale’de her mevsim zengin balık çeşitleri var. Sabah uyandıңызda gece göremediğimiz manzara ‘burada sadece lezzet yok’ diye bağırıyor. Yüzünüzü denize döndüğünüzde biliyorsunuz ki arkanızda uçsuz bucaksız bir Asya kıtası uzanıyor. Siz bu kıtanın bittiği yerde Ege Denizi’ne ‘merhaba’ diyorsunuz. Biliyorsunuz ki bir adım gerisi uçsuz bucaksız Asya, bir adım ilerisi denizler güzeli Ege.

GÖKÇEADA AYRI DÜNYA

Rotamızda yer alan son durak Gökçeada’ya doğru yol alıyoruz. Burası ada duygusu uyandırmayacak kadar büyük. Her yerde keçi sürüleri. Merkeze ve özellikle tek deniz kıyısı yerleşim yeri olan Kaleköy Limanı’na vardığınızda ada yaşantısını gözlemlemeye başlıyorsunuz. Tüm ada aslında biraz da Babil Kulesi’ni çağrıştırıyor. Gökçeada, Rumlar ve daha sonra adaya gelen Türkiye’nin farklı bölgelerinden insanlarla çok renkli bir popülasyona sahip. Mimari açıdan en dikkat çeken yerler Rum köyleri. Arnavut kaldırımlı sokaklar, taş evler, kiliseler, çamaşırhaneler ve kahvelerle çevrili meydanlar mimari dokuyu oluşturuyor. Bir zamanlar ada halkının tuz ihtiyacını karşılayan gölden, şimdi kuşlar faydalanıyor. Burası su kuşları açısından barınak ve beslenme özelliği taşıyor. Flamingo, suna ve ördek türlerine rastlanıyor. Flamingolar göç yolları üzerinde olan adaya her yıl ilkbahar ve sonbaharda uğruyorlar. Adayı tam anlamıyla yaşamak için buraya 2-3 gün ayırmanız şart. Peki, nereyi görmelisiniz? Dereköy çamaşırhane, Tepeköy Sema-direk manzarası, Bademli çınar ağacı, Zeytinli Barba Hristo, Kaleköy liman, restoran ve bar, Kefalos, Laz Koyu, Gizli Liman, Merkez Meydanı Pastanesi, Kaleköy limanda Aya Nicolas Kilisesi olmazsa olmaz duraklar.

Anadolu'nun Kokusu: Lavanta Hasadı

Anadolu'da her aya bir hasat düşer. Takvimler ağustos gösterince bilin ki lavantalar kesilmeye başlar. Anadolu'yu saran lavanta kokusunun peşine düşenlerin yolu ise Anadolu'nun köylerinden geçer. Isparta'nın Keçiborlu İlçesi'nin Kuyucak Köyü de lavanta kokusunun peşinden gidenlerin uğrak yerlerinden biri.

KUYUCAK BİR GÖÇER KÖYÜ. Gül ve lavantayla anılıyor. Hatta köy girişinde "Lavanta ve Güller Diyarına Hoş Geldiniz" yazısı karşılıyor bizi. Kiremit çatılı, tertemiz eski evler, eski tarihiyle bugünün güzelliklerine uzanıyor. Bir de tüm bunlara Burdur Gölü'nün uçuk mavi suları eklenince ortaya çok özel görüntüler çıkıyor. Evlerin sıralandığı kocaman bir meydan, meydanı çevreleyen kahve yüzlerce yıllık izler barındırıyor. Bu kahveyi diğerlerinden ayıran ise taze demlenmiş lavanta çayının kokusu...

LAVANTA VADİSİ

Biz de bu kokunun peşine düşüp tarlalara varıyoruz. Lavanta Vadisi'nin ortasındayız. Saat sabahın altısı. Omuz omuza vermiş tarla işçileri bir ağacın gölgesinde laflayıp bir yandan da kahvaltılarını yapıyorlar. Vadi uçsuz bucaksız mor çiçekli öbek öbek lavantalarla kaplı. İnanılmaz hoş kokusu ve rengiyle çok özel görüntüye sahip tarlada çalışan işçiler de en az lavanta kadar ruhumuzda hoş bir etki bırakıyor. Tıpkı filmlerde izlediğimiz gibi kızlar, kadınlar renkli çiçekli elbiselerinin eteklerini toplayarak neşeli çığlıklar ata ata lavantaları, ellerindeki oraklarla biçiyorlar. O kadar sıcak ve ince düşünceliler ki topladıkları demet demet lavantaları, hasat başlar başlamaz bize hediye ediyorlar. Kadınların ağzından işittiğimiz güzel sözler, mırıldandıkları şarkılar ve konuk severlikleri karşısında uzun süre vadiden ayrılamıyoruz.

İLK LAVANTA HASADI

Lavantalar hazırda tomurcuklanıp temmuz başında çiçeklenmeye başlıyor. Temmuz ortasından ağustos ortasına kadar ise biçiliyor. İlk hasat kuru çiçekte kullanılırken yağ üretimi için geç biçim yapılıyor. Lavantada güldeki gibi koku kaybetme endişesi, erken saatte hasat zorunluluğu yok. Kuru çiçek yapılacaksa, demetlenip asarak ya da temiz zemine serilerek kurutuluyor. Bir haftada işlem tamamlanıyor. Güneşte kalanlar koku ve rengini kaybedince pazar değeri düşüyor. Bu nedenle işin ehli olanlar lavantayı yarı gölgede kurutuyor. Sonra demetler dövülüyor, elekten geçiriliyor, kuru çiçek elde ediliyor.

Lavanta Balı

Ziya Doğan, emekli olduktan sonra köyü Kuyucak'a dönüp gül ve lavanta tarımına başlamış. Bölgenin arıcılık için de çok uygun olduğunu keşfedince tarlalarının çevresine kovanlar yerleştirmiş. Lavanta bitkilerine hastalık ve zararlılar musallat olmadığından ilaçlama yapılmıyor. Bu sayede üretilen balda ilaç kalıntısı yok. Bir bakıma organik bal üretiliyor. Doğan, "çocukları hakiki ve sağlıklı bal yesin" diye başladığı balcılığı kısa zamanda geliştirip yılda yaklaşık 1 ton üretecek noktaya ulaşmış (www.lavantabali.com.tr). Ama onun için asıl önemli olan lavanta yetiştiriciliği üzerinden bölgenin tanıtımını yapmak. Bölgeye gelen birçok gazeteciye gönülden yardımcı olan Ziya Doğan, bize rehberlik ettiği gibi kahvaltıya da davet etti. Kahvaltının en lezzetlisi ise kuşkusuz lavanta balıydı.

Romalılar ise lavanta yağını banyo suyuna koku verici madde olarak koydular. Ünlü Romalı hekim Dioscorides, lavanta yağını çok iyi bir parfüm olarak tanımladı. Orta Çağ'da ise lavanta kötü göze yani nazara karşı kullanılırdı. Kiliselerde, özellikle dini günlerde lavanta yağı dağıtılırdı.

LAVANTA YAĞI ZAMANI

Eğer yağı çıkarılacaksa, lavanta biçimden sonra hemen damıtmaya gönderiliyor. Toplanan lavantalar kasalara konularak en kısa sürede hasarsız bir şekilde traktörlerle fabrikalara taşınıyor. Bizim tarlada başlayan lavanta yolculuğumuz fabrikada devam ediyor. Kapıda dizilen traktörlerin üzerindeki kasalar, sırasıyla kantarda tartılıyor. Ağırlığı alınıp deftere kaydedilen lavantalar, kanala boşaltılıyor. Sapları ayrılmıyor. Çünkü lavantanın çiçeği kadar yaprağı ve sapları da aynı etkiye sahip. Buhar distilasyonu tekniğiyle çiçekleri damıtılıyor. 50-75 kilogram taze saplı lavantadan 1 kilogram yağ elde ediliyor. Lavanta yağının toplam yıllık üretimi 5 ton kadar. Tatlı, buruk, lavanta kokularının başında nöbette bekleniyor çoğu zaman. Bekleme süresinin ardından saklama sırasında tortu oluşmasını engellemek için soğutulup dinlendiriliyor. Sonunda yolculuklarını bitiren lavantalar yağa dönüşmüş olarak şişeleniyor.

NAZARA KARŞI KULLANILDI

Günümüzde çok popüler olan lavanta binlerce yıl öncesinde de insanoğlu için vazgeçilmezdi. İlk Çağ'da Yunanlılar lavantayı kokusu için kullandılar. Yunan mitolojisine göre lavanta, büyücüler tanrıçası Hecate'ye sunulan bitkilerden biriydi. Romalılar ise lavanta yağını banyo suyuna koku verici madde olarak koydular. Ünlü Romalı hekim Dioscorides, lavanta yağını çok iyi bir parfüm olarak tanımladı. Orta Çağ'da ise lavanta kötü göze yani nazara karşı kullanılırdı. Kiliselerde, özellikle dini günlerde lavanta yağı dağıtılırdı. Yine Orta Çağ'da lavanta çiçeği güvelere karşı yün ve keten giysilerin arasına konurdu. Günümüzde lavanta birçok alanda kullanılıyor. Ama Isparta için lavanta, gülden sonra önemli bir geçim kaynağı. Onlar topraklarına eşsiz bir özellik katan lavantayı, emeklerini karşılayacak bir fiyata satmak istiyorlar. Bu yıl her şey iyi gitti. Bir sonraki hasat için şimdiden beklemeye koyuldular.

“Tohumların hepimize söyleyecek çok şeyi var”

Kendini “tohum gözlemcisi” olarak tanımlayan Lalehan Uysal, 2018 yılında başladığı tohum fotoğrafçılığını “Kurda, Kuşa, Aşa... ve GÖZE” adlı sergisiyle taçlandırarak sürdürüyor.

Yağmur Bayansalduz

TOHURLARA çocukluğundan beri canı gönülden bakan Lalehan Uysal, yıllarca kreatif direktör olarak çalıştı. Bugün ise kendini yalnızca “tohum gözlemcisi” olarak tanımlıyor ve 2018’den beri tohumları fotoğrafıyor. Öyle ki büyük bir çoğunluğumuz, tohumun bir sanat nesnesi olabileceğini hiç düşünmemişizdir. Tohum bazılarımız için bereket, bazılarımız için gıdaya dönüşecek bir ilk unsurdur. Uysal için ise tohum, renklerinin ve üzerindeki çizgilerinin çarpıcılığıyla bir sanat nesnesi... Peki, kurt, kuş ve aş için olmazsa olmaz olan tohumlar, gözlerimize ne söylüyor?

“Kurda, Kuşa, Aşa... Ve GÖZE” adını verdiğiniz tohum fotoğraflarınızı sırasıyla; Oxford, Gaziantep, Adana, İstanbul ve Bodrum-Gümüşlük’te sergilediniz. Pandemi de iki online sergiyle gündemdediniz. Geçtiğimiz Eylül ayında İzmir Kültürpark’ta Terra Madre Anadolu adıyla açılan uluslararası gastronomi fuarında yer alan serginize de yoğun ilgi vardı. Nasıl başladı tohumları fotoğrafı ve sergileme fikri?

Tohumlar çocukken arkadaşlarımdı. Çam iğnelerinden küpe, gece sefasının tohumlarından kolye yapardım. Annem tohumları mücevher kutularında, Halide Edip kuşağından babaannem kahve pişirdiği mangalın soğumuş

Tohumları öncelikle hayatıma dâhil ediyorum. Kutular içinde, kavanoz içlerinde, çekmecelerde, saklama kaplarında, sepetlerde, gardırobumda, evin her köşesinde, ceplerimde benimle yaşıyorlar. Bazen günlerce elimi sürmüyorum.

küllerinde, iki savaş görmüş anneannem ise çaputların içinde saklardı. Bu üç kadınla büyüdüm. Büyüdüğümde benim gibi tohumlarla arkadaş olan insanlarla arkadaş oldum. Birlikte bir dernek ve bir pazar kurduk. Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği bugün 20 ve İstanbul Bomonti’deki %100 Ekolojik Pazar ise 16 yaşında. Çoğu arkadaşım bütün bu zaman diliminde eken biçene destek oldu, bazısı kırsala göçtü, kendi ekti, toprak insanı oldu. Bazıları da hasattan aldı, pişirdi. Mutfak hayatının işi oldu. Bende ise ne toprak vardı ne de mutfak... Arkadaşlarım tohuma verim, hasat, bereket, gıda diye bakarken ben sadece renklerine, üzerindeki çizgilere bakıyordum. Birden kendimde olanın farkına vardım. Bende de göz vardı. Sahip olduğum meleke bakmak ve görmektir. Tohumlara çocukluğumdan beri canı gönülden bakıyordum. Anladım ki ben ilk fotoğraflarımı gözümle çekiyordum. Gün geldi, baktıkça baktığım, ekilince yeşeren tohumlar birikti, saklamayı beceremezsem küflendi, çürüdü. Önceleri tohumlarda gördüklerimi yitirmeden kayda almak için fotoğrafladım. Fotoğraflarken onlarda o kadar farklı, çarpıcı, olağanüstü şeyler gördüm ki, göstermez paylaşmazsam olmazdı. Sergiler gördüklerimi gösterme çabasıdır. Ben sergi açmıyorum, gözümü açıyorum diyorum hep... İşte bu yüzden.

“TOHURLAR HEP OLACAK”

Tohum, doğada sürdürülebilir bir hayatın önemli göstergesi... Tohumlara bakarak hayatın devamlılığına dair tespitlerde bulunabiliriz? Siz bu konuda neler düşünüyorsunuz? Gerçekten insanlık tohumlarına iyi bakıyor mu?

İnsan olumsuz her şeye rağmen yaşadığı coğrafyaya has tohumlarını hayatta kalmak için koruyor, saklıyor. Kaybolanı buluyor, ekip çoğaltıp paylaşıyor. Anadolu insanı tohum takas geleneğini sürdürüyor. Günümüze kadar gelmiş ata tohumlarını mücevher gibi saklıyor. Norveç’in kuzeyinde yer alan her koşula göre inşa edilmiş Kıyamet Ambarı diye anılan Svalbard Küresel Tohum Deposu, dünyanın bereketli topraklarına ait tohumları koruyor. Oysa esas korumamız gereken gezegenimiz, toprağımız. O gezegen ve o toprak olmadan sakladığımız hiçbir tohumun bir anlamı yok. Ben tohumun bizsiz de var olabileceğine inanıyorum. Dünyada yaşam olduğu müddetçe tohumlar olacak, tohumlar yeşerecek. Ama değerler zincirinden kurtulmuş

insanlığın yaşamını sürdürmesi için tek bir tohumla ihtiyacı var; gezegenin geleceğine atılacak vicdan tohumlarına...

Peki, Türkiye için neler söyleyebiliriz? Türkiye tohum çeşitliliği açısından zengin bir ülke mi ve biz bunu koruma noktasında neler yapıyoruz?

Anadolu'da süregelen sayısız medeniyetin bıraktığı izler bu topraklara has bereketin ve biyoçeşitliliğin geçmişine işaret ediyor. Bugün eksilen türlere, günümüzde ekimi yapılmadığı için kaybettiğimiz tohumlara, azalan tarım arazilerine ve endüstriyel tarım yöntemlerine rağmen Türkiye hâlâ tohum çeşitliliğine sahip zengin bir tarım ülkesi. Ancak bunun devamı için şu anda sürdürülen tarım kültürünün değişmesi ve bize miras tohumlarımıza sahip çıkmamız gerekli. Az sayıda örneğini gördüğümüz doğa dostu tarım ve topluluk destekli tarım yöntemlerinin çoğaltılması için çalışmalıyız. Küçük ölçekli ekim yapan çiftçiyi desteklemeliyiz. Yerel, aracsız, zehirsiz gıdaya ulaşmak için gıda topluluklarının yaygınlaşmasına öncelik vermeliyiz. Topraklarımızın zenginliğini de tohum çeşitliliğimizi de koruyabilmemiz bu değişim ve dönüşüme bağlı.

Tohum fotoğraflama sürecini biraz anlatır mısınız? Hangi tohumu fotoğraflayacağımıza nasıl karar veriyorsunuz?

Tohumları öncelikle hayatıma dâhil ediyorum. Kutular içinde, kavanoz içlerinde, çekmeceelerde, saklama kaplarında, sepetlerde, gardırobumda, evin her köşesinde, ceplerimde benimle yaşıyorlar. Bazen günlerce elimi sürmüyorum. Bazen üçünü bazen sadece birini fotoğraflıyorum. Gözümün önünde duranlar var. Onları unutup, dalında tohumla durmuş bir zakkuma gönül verip, bir hafta onu bin türlü açıdan çekip duruyorum. Tohumlar ne zaman sırlarını açığa çıkaracaklarını gözümüne fıslıyor. Sanırım hangi tohumu fotoğraflamalıyım kararımı tohumlarla birlikte veriyoruz.

Araştırma yaparken hiç bilmediğiniz tohumların farkına varmışsınızdır... Mesela en çok garipsediğiniz tohum ne oldu? Yani "Aaa demek bunun tohumu bu" dediğiniz...

Bütün sergilerimde diğer tohumlardan rol çalan bir karpuz çekirdeği var. Onu gördüğüm an, "Bu olağanüstü karpuz çekirdeğini herkes görmeli" diye düşündüm ve fotoğraf çekmeye ağırlık verdim. O karpuz çekirdeği diğer tohumlardaki güzellikleri görme ve fotoğraflama ilhamı verdi bana. Adı Çekirdeği Oyalı. Bazı yörelerde Yazılı Karpuz ya da Sarı Karpuz olarak biliniyor. Em-

İnsan olumsuz her şeye rağmen yaşadığı coğrafyaya has tohumlarını hayatta kalmak için koruyor, saklıyor. Kaybolan buluyor, ekip çoğaltıp paylaşıyor. Anadolu insanı tohum takas geleneğini sürdürüyor.

salsız bir çekirdeği var. Çekirdeğin bir yüzünde başka, diğer yüzünde başka çizgiler var. Her bir çekirdekteki çizgiler de birbirinden farklı. Parmak izimiz gibi. Ama çoğu kişi bu çekirdeği görmemiş hiç. Çünkü bu karpuz içi kırmızı değil de sarı olduğu için kelek sayılıyor. Çiftçi kendi yiyor, konu komşusuna veriyor, artanı hayvanlarına yediyor. Satılmadığı için de ekimi çok az yapılıyor. Sergilerimden sonra kaderi değişti. Artık onu çok kişi tanıyor ve çekirdeğinin önünde ağlayan sergi ziyaretçilerim var. Bir avuç çekirdeği onu ekecek insanlarla paylaştım. Artık ekiliyor ve çekirdeğini her sergimde onu ekecek olan başka başka insanlarla paylaşıyorum.

Fotoğraflamakta en çok zorlandığınız tohum ne oldu?

Antep fıstığı ve Adana biberini fotoğraflarken çok zorlandım. Antep fıstığını çekerken bir iki, bir iki yediğim için çekecek fıstık kalmadı. Adana biberinin de acısından gözyaşlarımı tutamadığım için çekemedim.

Hâlâ aklınızda olup da fotoğraflamadığınız tohum var mı? Ya da hedefinizdeki tohumlar neler?

Önce memleket tohumlarını sonra da dünyanın bütün tohumlarını fotoğraflamayı istiyorum. Aklımda o kadar çok tohum var ki, saymakla bitmez. Henüz onları çekmemin zamanı gelmemiş olmalı ki çekemediler.

Serginizi gezenlerden nasıl dönüşler aldınız? Sergimin açıldığı yıl, Oxford Üniversitesi'nde

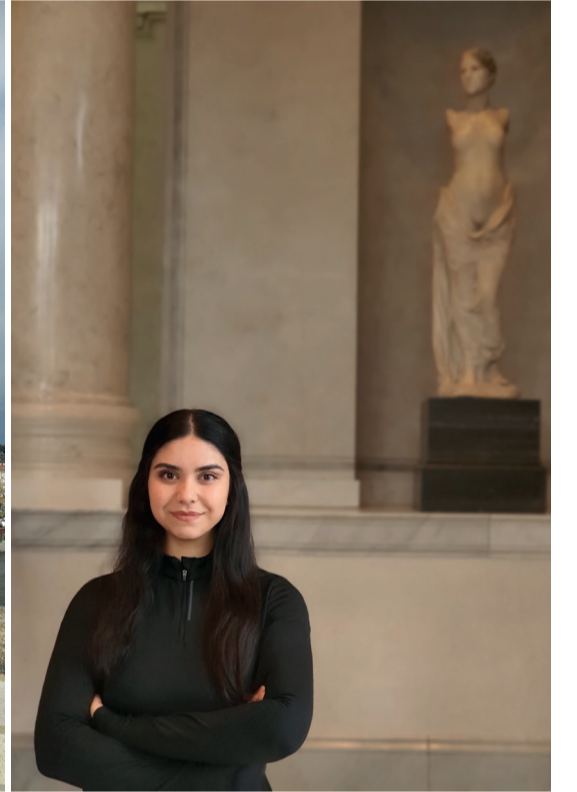
her yıl farklı temalarla yemek ve pişirmek üzerine yapılan sempozyumun teması tohumdu. Dünyanın her yerinden tohum üzerine düşünen, kafa yoran 250'ye yakın akademisyen sergimi gezdi. Son gün kahve molalarından birinde bir akademisyen yanıma gelerek "İki gün boyunca tohumu konuştuk ama tohumla hiç sizin baktığınız gibi bakmamışız" demişti. Sadece tohum üzerine düşünen insanlar değil, tohumla çok yakın hayatlar süren insanlardan da benzer cümleler geliyor. "Yıllardır bu buğdayın unundan ekme yapıyoruz. Başaklarının üzerinde tüyler olduğunu fotoğraflarımızda gördüm" diyen fırın sahibinden, severek yediği sebzenin tohumunu gördüğünde şaşırın, bir tohumu gördüğünde çocukluğunu hatırlayan insanlar var. Çekirdeği Oyalı'nın önünde gözyaşlarını tutamayan genç kız unutamadıklarından... Çok kişi özellikle makro çekimlerden çok etkileniyor. Bazı fotoğraflarını tohumların orijinalleriyle birlikte sergiliyorum. Satın alırken tohumların orijinalleri de talep ediliyor. Kendimi bir tohum gözlemcisi olarak tanımlamam dikkat çekiyor. Sergi defterlerim onlara gösterdiklerim için teşekkür mesajlarıyla dolu.

Son olarak tohumlar bize ne söylüyor gelecek için? Bu kadar içinde olan biri olarak, size bir şey söylemişlerdir diye düşünüyoruz.

Tohumlar çok konuşkan. Ama anlattıkları aramızda... Size sır olmayan bir şey söyleyebilirim. Gezegenimizin geleceği için vicdanımızın sesini dinlersek, tohumların hepimize söyleyecek çok şeyi var.

“Erasmus süreci benim için dönüm noktasıydı”

İstanbul Arel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü 3. sınıf öğrencisi Nazlı Eylül Arslan, Erasmus Öğrenim Hareketliliği ile gittiği İsveç’te öğrenim sürecini ve yaşadığı deneyimleri ArelRepost’a anlattı. Erasmus sürecinin kendisi için dönüm noktası olduğunu belirten Arslan, hayatının en unutulmaz anlarını bu dönemde yaşadığını belirtiyor.

ERASMUS Öğrenim Hareketliliği süreciniz nasıl gelişti?

Bölüme başladığım ilk sene hazırlık okulundaki hocalarımla sık sık bu konuyu konuşurduk. Bana mutlaka Erasmus Öğrenim Hareketliliği ile Avrupa’ya gitmemi önermişlerdi ve zaten benim amaçlarım arasında bir dönem Avrupa’da okumak vardı. 3. sınıfın bunun için en ideal yıl olduğunu düşündüm ve 2. sınıfta sınava girdim. Yeterli puanı aldım ve başvuru süreci başladı. Sürec boyunca belge işleri vakit olsa da sonunda tamamladık ve tüm o yorgunluğa, strese, emeğe değen bir Erasmus süreci yaşadım. İsveç’te Umeå Üniversitesi’nde geçirdiğim bir dönem hayatımın en unutulmaz anlarını yaşadığım zamanlardı. Bu duygu ve tecrübeleri akranlarımla yaşamamı çok isterim, zira başka hiçbir yerde ve zamanda bu yaşamışlıkları edinemezdim.

Gittiğiniz ülkede nelerle karşılaştınız? Zorluklar ve kolaylıklar nelerdi?

Coğrafyanın üzerinde yaşadığı insana kattığı bir şeyler mutlaka oluyor. Kuzey ülkesi olan İsveç de karakteristik özelliklere sahip. İklim çok

Türkiye’de olup da İsveç’te olmayan en önemli şey güzel yemekler. İsveç mutfağı lezzetli yemeklere sahip fakat tabii ki bizim mutfağımız kadar zengin ve göz doyurucu değil. Ben İsveç’teki ekmeklerden tat alamadığımdan düşündüğümde ekmeğimi bile kendim yapıyordum.

soğuk olsa da bu benim sevdiğim bir detaydı ve hiç zorlanmadım diyebilirim. Bir gün sabah sekiz dersi için evden çıkıp okula gidiyordum, hava eksi otuz derece, her yer buz tutmuş ve hala karanlıktı. Okuluma yaklaşık 4 kilometre uzakta oturuyordum ve yürüyerek gidiyordum. Evden henüz çıkmıştım ve soğuk yüzüme çarptığı için görmede sorun yaşıyordum. Zaten bir süre sonra gözler ve yüz de alışıyor soğuğa ama ilk dakikalar gerçekten görmede zorlanıyorsunuz. O sıralar yolumu göremedim ve buzda kayıp sırt üstü düştüm, düşmemi yavaşlatmak için elimi kullanmak istedim ve maalesef sol bileğimin üzerine düşmüş oldum. Yeni yeni öğrendiğim bir şehirde, sabah saat 7 civarı, her yer karanlık, kar ve buzdan başka bir şey göremedim ve bileğimdeki ağrı ile oturduğum yerde ağlayarak gülmeye başladım. O anlarda gerçekten hissettiğim acıdan ve duygu karmaşasından hayatı sorguladığımı hatırlıyorum. Orada olmaktan çok mutluydum, bileğimdeki ağrı bile hoş geliyordu. Üzerinden yaklaşık 5 ay geçmesine rağmen şimdi ara ara bileğimde ağrı oluşuyor, bana o günü, o duyguları hatırlatıyor ve ben bundan çok mut-

lu oluyorum. Edindiğimiz acı tecrübeler, güzel deneyimler kadar gerçek ve önemli. Belki biraz farklı gelebilir fakat ben yaşadığım zor ve acı veren deneyimleri güzel ve rahat olanlara tercih ederim. Tıpkı bu küçük olay gibi daha unutulmaz oluyor benim için.

Farklı bir okul, yeni bir ev, yeni arkadaşlıklar arasında en güçlü hissedilen duygu yalnızlık oluyor ve bu bence kötü bir şey değil. Yurtdışına okumak ya da çalışmak için giden herkesin bildiği bir tür yalnızlık oluyor mutlaka. Oraya ne kadar ayak uydurursak uyduralım evimiz gibi, kendi kültürümüz gibi olmuyor sonuçta. Bildik bir yüz, tanıdık bir ses duymak o kadar iyi geliyor ki... Çok sevgili hocam Prof. Dr. Ergül Berber bu süreçte her zaman benim yanımdaydı ve her zaman destek oldu. Uzaktan da olsa sık sık görüştük ve benim için zamanımı ayırdı, emek gösterdi. Destek için her zaman yanımda olacağını bildiğim Ergül hocama büyük bir teşekkürü borç bilirim.

Üniversite ve şehir bazında sosyal faaliyetler nasıldı?

Okul daha kaydolduğumuz ilk günümüzden

itibaren bizimle iletişime geçip barınma ve yurt ihtiyaçlarımızı karşılamada yardımcı olabileceklerini, süreç boyunca yanımızda olduklarını belirten özel bir mail ile hoş geldiniz diyor. Tüm hareketlilik boyunca bizi birer gruba atıyorlar, bu gruplar değişim öğrencilerinin okula, şehre, ülkeye alışmalarını hızlandırmak ve karşılaşılabilecekleri sorunlara hızlı yanıt almalarını sağlamak üzere gönüllü öğrenciler ve değişim öğrencilerinden oluşuyor. Dönem boyunca sadece ahbap (Buddy) grubunun düzenlediği etkinlikler bile yeterliydi diye düşünüyorum. Derslerden kalan vakitleri etkinlikler ve buluşmalar ile doldurup kültür kaynaşmasını hedefleyen içerikler üretiyorlardı. Bu grupların yanı sıra şehir içi ve şehirler arası düzenlenen öğrenci gezileri, kültürel faaliyetler de bence yeterliydi. Okulun düzenlediği "Hoş Geldin" ve "Güle Güle" organizasyonlarının yanı sıra ahbap grupları da dönem içinde sık sık partiler düzenleyip öğrenciler için özel etkinlikler hazırlardı. Umeå şehri küçük olması nedeniyle bazı değişim öğrencisi arkadaşlarımı tatmin etmemiş olabilir diye düşünüyorum fakat benim için oldukça yeterli ve ideal bir sosyal faaliyet gösterdiklerini söyleyebilirim. Benim ilgimi ve dikkatimi çeken kısım daha çok şehrin doğal güzellikleri olduğundan dolayı partilere ve organizasyonlara gitmek yerine sık sık ormanda yürüyüş yapar arkadaşlarımla gezintilere çıkardım. Yazın gelmesiyle birlikte hava artık kararmamaya başlamıştı, bunu kullanarak Nydala Gölünün yanında sabahlar, ormandan gelip yanımızdan geçen tilkileri izledik. Çok soğuk olmasına rağmen gölde yüzer, günün en güneşli saatini kaçırmaz güneşlenirdik. Kışın ise Aurora fırtınalarını kaçırmamaya çalışır, akşam dokuzda gölde toplanıp ateş yakar, etrafında oturup şarkılar söyler ve Aurora avımızın başlamasını beklerdik. Benim sosyalleşme anlayışım partilere katılmak yerine daha sakin ve sessiz ortamlarda vakit geçirmektir. Bu nedenle Erasmus sürecimi oldukça verimli geçirdiğimi söyleyebilirim.

Hangi projelerde yer aldınız?

Umeå şehri 2021 yılında yapılan çalışmalar ile Avrupa'nın en temiz havaya ve suya sahip şehri seçilmiş, zaten seyahat etme imkânı bulursanız -ki mutlaka öneririm- şehir koca bir ormanın içinde kalmış gibi her yer ağaç ve yeşillik. Yılın neredeyse 8 ayı kar altında kalsa da bitki çeşitliliği ve verimi yüksek. Umeå şehri, üniversitesinde bitki alanında gerçekten çok gelişmiş laboratuvarlara sahip olmasının yanı sıra Stockholm Üniversitesi'nin bitki araştırmaları üzerine çalışan bir kampüsüne de ev sahipliği yapıyor. Bu fırsatı kullanarak bitki genomu düzenleme ve hesaplamalı analiz yapma üzerine bir proje başlattık hocamla, projemiz hala devam ediyor.

En başta düzenden bahsetmek gerek. İsveç insanları gerçekten çok düzenli, işlerinde titiz ve planlı çalışıyorlar. Şehir düzeni ve temizliğinden bile bunu anlayabiliyoruz. Her alanda işlerini çok iyi yapan insanlar çalışıyor ve en önemlisi isteyerek yapıyorlar.

Erasmus, sadece okuldan ve derslerden ibaret değil elbette, sosyalleşme bağlamında da kendimi geliştirmeye, yeni şeyler öğrenmeye çalıştım. Erasmus sayesinde derslerimin arasında kalan tatillerimde on bir ülke otuz sekiz şehir gezdim, farklı farklı kültürler ve yemekleri denedim, hiç aklıma gelmeyecek yerlerde anılar biriktirdim ve yeni bir enstrüman öğrenmeye başladım.

Erasmus sonrası neler hissettiniz?

Umeå, İsveç, Erasmus süreci benim için başlı başına bir dönüm noktasıydı. Oraya gittiğim ilk günler gibi hissediyordum şimdi, her şey tanıdık ve bir o kadar farklı. Hepsinden öte kendimi evde hissediyordum, ev diye kastettiğim ise duvarlar değil, bastığım toprak. İsveç'te ya da başka ülkelerde hayatım boyunca misafir olarak kalacağım ama Türkiye'de nereye gidersem gideyim evimdeyim. Erasmus'un bana öğrettiği tüm bu tecrübeleri 22 yaşında, ilk defa ülkesinden çıkmış bilinçli ve heyecanlı bir Türk genci olarak yaşama fırsatı bulduğum için kendimi sık sık kutluyorum. Bu farkındalıkları hayatımın en doğru zamanında ve yerinde kazandığımı düşünüyorum; iyi ki Erasmus yaptım, iyi ki İsveç'i seçtim, iyi ki Umeå'da yaşadım. Her şey geçip gidiyor ve bana kalan anılarım, tecrübelerim, derslerim oluyor. Tüm süreci başa alıp tekrar sorsalar yine İsveç'i, yine Umeå'yu seçerdim. Orada nasıl ülkemi, ailemi, arkadaşlarımı özlediysen şimdi de İsveç'teki arkadaşlarımı, evimi, ailemi özlediyorum. Hiç geçmeyecekmiş gibi gelen bu "nereye aitim" sorusunun cevabını bulma çabasıydım. Ama bence hayat dediğimiz bu cevapsız sorulara ve o cevabı ararken oluşturduğumuz yeni soru işaretlerine yelken açmaktan ibaret. Ben bu koca okyanusta ne-

rede olduğunu anlamaya çalışan balıklardan yalnızca bir tanesiyim. En önemlisi ise hiç durmuyorum, nerede olduğumu asla bilmeyeceğim ve bu bana özgürlük veriyor. Ben her yerde olabilirim, aynı zamanda hiçbir yerde; her zaman buradayım ya da hiçbir zaman olmayacağım gibi.

Erasmus süreciniz kariyer planınızda değişime sebep oldu mu?

Elbette edinilen her tecrübe ile planlarımızda bazı şeyleri değiştiriyoruz. İlgi alanlarımız değiştikçe ve ne istediğimizi bulma yolunda ilerledikçe planlarda değişiklik

kaçınılmaz oluyor. Ben Umeå'yu seçerken Yapısal Biyolojiyi ders olarak veren sayılı okuldan biri olmasını göz önünde bulundurmuydum. Birleşik Krallık'taki ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki birkaç okul dışında Umeå'da bu ders veriliyor ve ben Erasmus dahilinde sadece bu okula gelebiliyordum. Ayrıca İsveç, okumak ve yaşamak istediğim ülkeler listesinde ikinci sırada olmasıyla da ilgimi çekiyordu. Umeå'da, Türkiye'de henüz sahip olmadığımız teknikleri, bulunmayan ekipmanları görme ve onlarla çalışma fırsatı yakaladım. Kariyer planlarımla uyumlu bir okul tercihi yaptığım için değişimden ziyade gelişime yol açtığını, artık daha geniş bir perspektife ulaştığımı ve akademi alanında bazı şeyleri kafamda oturttuğumu söyleyebilirim.

Erasmus aracılığıyla Avrupa'da okumayı düşünenlere ne gibi tavsiyelerde bulunmak istersiniz?

Her şeyden önce bıkmadan sonuna kadar süreci takip etmelerini öneririm. Umudunuzu kaybetmeyin. Ben ayrılacağım güne kadar hep bir sorun ve gecikme ile uğraştım, bazen "olmayacak galiba" deyip umudumu yitirmek üzere kaldığım bile olmuştu. Oturum kartımı alamadığım için ertesi gün olan uçağımı iptal edip bir gün öncesinden yeni bilet bile almam gerekti. Belge ve evrak işleri sıkıcı ve stresli bir dönemi oluşturuyor ancak her şeyi elinizden geldiği kadar yapmanın önüne geçemezsiniz, bir noktaya kadar hayatımızda olup bitenleri kontrol edebiliyoruz ve o sınırı fark etmek kendi sağlığımız için çok önemli oluyor. Elinizden geleni yaptıktan sonra bazı şeyleri olurlarına bırakmayı bilmelisiniz. Bir İsveç atasözü der ki: "Kötü hava yoktur, kötü bulutlar vardır." Her şeyin zamanla geçip gittiğini bilmeli ve bize bıraktığı güzel anları, kötü zamanları bir ders olarak kendimize katıp yolumuza devam etmekten yorulmamalıyız. Erasmus yapmayı düşünen, bu yolda olan tüm arkadaşlarıma başarılar dilerim, umuyorum ki hepimiz çok eğlenir, çok öğrenir ve en önemlisi çok mutlu olursunuz.

“Sürdürülebilir iyi bir dünyayı mümkün kılmayı amaçlıyoruz”

Yaşanılabilir bir gelecek için sürdürülebilir bir bugün yaratmaya çabalayan Nivogo, atık olarak sınıflandırılan ürünleri, Nivogo Yenileme Merkezi'nde altı aşamalı bir süreçle yenileyerek tüketiciyle buluşturuyor. Markanın kurucularından Arnas Akbaş, döngüsel perakende alanında Türkiye'nin ilk girişimi olan Nivogo'yu ArelRepost'a anlattı.

NİVOGO, Nivogo'dan önceki kariyerimde, uzun yıllar moda sektöründeki kurumsal şirketlerde çalıştım. Bu süreçte dünyanın farklı yerlerinde birçok mağazayı ve onların ürünlerini depoladıkları alanları gözlemleme şansını elde ettim. Moda sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin depoları çoğunlukla kullanıcıyla buluşmamış ancak tekrar hayata döndürülebilecek ürünlerle doluydu ve şirketler de bu durumdan rahatsızdı. Fakat çoğu şirket bu durumla baş edebilecek bir sisteme sahip değildi. Kimsenin gerekli adımı atmaya yeltenmediği ancak çözümü olan bu duruma “dur” diyebilecek bir sistemin arayışındaydık. Böylelikle “yeni (nivo)” ve “harekete geçmek (go)” kelimelerinden oluşan bir döngüsel dönüşüm hareketi olarak doğdu Nivogo. “Yeni” tanımını değiştirerek, satın alındıktan bir süre sonra kullanım sürelerini tamamladığı düşünülen, hatta henüz satış aşamasına bile gelemeden atık olarak görülen ürünleri yeniden hayata döndürmek üzere Nivogo'nun ilk adımları atıldı.

Sistem nasıl işliyor? Tekstil alanında yatırım yapan büyük firmaların kriterlere uygun üretilmemiş ürünlerini alıp, uygun hale getirip tüketicilerle buluşma şansını mı veriyorsunuz?

Türkiye'nin öncü döngüsel dönüşüm hareketi Nivogo olarak, kullanıcılarımızdan ve partner markalarımızdan gelen ürünleri yenileyerek ömürlerini uzatıyor, döngüsel ekonomiye kazandırıyoruz. Döngüsel ekonomiye dâhil ettiğimiz ürünler arasında sadece barkodu eksik olduğundan dolayı imhası beklenen ürünler, çiftleri kaybolmuş ayakkabılar, teşhir ürünleri, iadeler ve hızlı moda etkisiyle satılmayıp askıda kalmış eski sezon kıyafetler yer alıyor. Tüm bu ürünler, Gebze'de yer alan Türkiye'nin ilk ve en büyük yenileme merkezine geldiğinde, öncelikle ürünlerin yenileme ihtiyaçlarını belirliyoruz. Bu ihtiyaçlara uygun kendi geliştirdiğimiz yapay zekâ temelli bir NivoKod tanımlıyoruz. NivoKod ile tanımlanan ürünler, teknolojinin belirlediği rota optimizasyonuna göre döngüsel dönüşüm yolculuğuna başlıyor. Lost-ara, terzi, temizleme ve ütüleme atölyelerine giderek yenilenen ürünler, geliştirdiğimiz yapay zekâ temelli akıllı fiyatlandırma teknolojisi ile fiyatlandırılıyor. Böylece ürünlerin döngüsel dönüşüm rotasını tamamlamış oluyoruz. Yenileme işlemleri gerçekleşen, dezenfekte edilen ve tekrar kullanıma hazırlanan ürünleri satışlarının yapılacağı noktalara iletiyoruz. Ürünlerin ne seviyeye kadar yenilenebildikleri konusunda ise ürünlerin ilk halleri, ürün tipi, malzemesi gibi detaylar önemli rol oynuyor.

Nivogo kurucusu Arnas Akbaş:
“Türkiye'nin öncü döngüsel dönüşüm hareketi Nivogo olarak, kullanıcılarımızdan ve partner markalarımızdan gelen ürünleri yenileyerek ömürlerini uzatıyor, döngüsel ekonomiye kazandırıyoruz.”

Gelecekte marka ortaklarının dışında sadece tüketiciden ürünleri alma merkezi gibi bir planınız var mı?

Akasya'da açtığımız Türkiye'nin ilk döngüsel mağazası ile sadece kullanıcılarımızdan gelen ürünleri alıyoruz. Bu sayede kullanıcılarımızdan, ihtiyaç duymadıkları ürünleri almaya ve yalnızca marka ortaklarımızı değil bireysel kullanıcıları da döngüsel dönüşüm hareketimizin bir parçası yapmaya başladık. Akasya mağazamızla birlikte böylece hem sorumlu alışveriş modelini duyurmayı hem de döngüsel dönüşüm hareketimizi kullanıcılarımızla birlikte güçlendirmeyi hedefliyoruz.

Smırsız isteklerin ve kârlılığın başarı olarak görüldüğü bir yaklaşım değişmediği sürece dünyayı kurtarmak için yapılan her şey palyatif olma riski taşıyor mu?

Hızlı modanın yarattığı sonu gelmeyen üretim ve tüketim alışkanlıklarının her geçen gün doğa üzerinde bir tehdit oluşturmaya devam ettiği aşikâr. Her geçen gün sınırlı kaynaklarımızı hiç bitmeyecekmiş gibi tüketmeye devam ediyoruz. Her sene tarihi daha da geriye gelen Dünya Limit Aşım Günü'yle birlikte gelece-

ğimizin kaynaklarını tüketmeye başladık bile. Oluşan çevresel yıkımın temelindeki bu problem ise üretim ve tüketim hızımızdan kaynaklanıyor. Her yıl 85 milyardan fazla ürün atıl hale geliyor. Bu ürünler en nihayetinde yakılarak imha ediliyor. Ürünün üretim süreçlerinde harcanan enerji ve açığa çıkan karbon miktarı ise iklim krizini tetikliyor. Birleşmiş Milletlerin yayınladığı Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları da gösteriyor ki, bugünkü ihtiyaçlarımızı, gelecek kuşakların ihtiyaçlarını gidermelerini tehlikeye sokmadan karşılayabilmek günümüzdeki en önemli amaçlardan bir tanesi haline geldi. Bu gidişatı değiştirmek için birlikte harekete geçmemiz gerektiğinin farkındayız. Bu amaçla, hem döngüsel dönüşüm hareketimizi destekleyen marka partnerleri ekosistemimizi genişleterek, kurumsal düzeyde farkındalık yaratmayı; hem de bireysel kullanıcılara atılan küçük adımların bile büyük değişimler yaratabileceği farkındalığını kazandırmayı amaçlıyoruz. Daha sürdürülebilir bir dünyayı mümkün kılmak konusunda harekete geçmek için farkındalığımızın her geçen gün arttığını görüyoruz. Nivogo olarak döngüsel dönüşüm hareketimizi, dünyamız üzerindeki yükü azaltmaya yardım edecek bir destek olarak görüyor, sürdürülebilir iyi bir dünyayı mümkün kılmayı amaçlıyoruz.

